

"No robar" o "no robis"?

Dv, 2/10/2009 per Andreu Ibarz Mellado

[Colloquium Salutis](#)

Els paisatges ètics que cada matí ens mostren els mitjans de comunicació no són gens engrescadors. De fet, molts ja han afirmat que la crisi, la gran crisi d'aquest món globalitzat, té l'arrel en la crisi de valors. Lògicament, al darrera de consideracions sociològiques, econòmiques, legislatives..., sempre apareix de forma inexorable el tema educatiu.

En l'àmbit de l'educació moral hem passat en poc temps per diverses situacions molt diferents. D'un uniformisme amb un to força impositiu -en relació a les normes i les lleis, de les actituds i els valors...- hem migrat a escenaris de pluralisme, laxisme, relativisme, etc... En l'esforç per recuperar la dimensió moral i la seva educació hem pres consciència de la necessària progressió de l'heteronomia (dependència) a l'autonomia moral. Una de les característiques de la maduresa moral és l'assumir i el viure -lliurement, conscient i coherent- la pràctica de les normes i de les lleis, de les actituds i els valors. Però hem estat una mica ingenus. Hem cregut que aquest procés era quasi espontani, natural... Ens cal un procés educativament acurat per ajudar a madurar la dimensió moral. En la vida ètica, la constant reiteració d'enunciats no serveix massa.

La tradició bíblica, més enllà de la meravellosa narració d'una experiència religiosa, també aporta altres actius -antropològics, culturals o pedagògics...-. Amb vistes a la tasca educativa remarco -de manera molt breu i en forma pregunta- alguns elements o criteris pedagògics que convindria tenir present en aquest moment de desorientació.

- En la Bíblia els actes tenen conseqüències. Habitualment, parlem de les causes, dels subjectes, dels fets... ¿I de les conseqüències, en parlem prou?
- En la tradició bíblica, la deriva èticomoral sempre implica la persona i un compromís. No és un simple enunciat "no robar". Això s'esdevé tant al decàleg com al nou manament -per posar-hi dos exemples ben coneguts-. No diu "no matar" sinó "no matis", no diu "estimar" sinó "estima" o "estimeu-vos". ¿Quin llenguatge utilitzem?
- També en la Bíblia, les normes i les lleis, les actituds i els valors afirmats sempre ho són en un context més ampli. En concret, en un context d'oferta de sentit o de projecte de vida. ¿Quines ofertes de sentit presentem? ¿En parlem d'això en ocasió dels valors o les normes?
- A l'Antic i el Nou Testament, les propostes de la pràctica de les normes o les lleis, de les actituds i els valors vénen formulades habitualment en forma dialògica o davant persones concretes. ¿Quin és l'escenari de la nostra transmissió?
- Als textos bíblics, qui fa la proposta és reconegut pel receptor o destinatari com una veritable autoritat. Hi ha, doncs, un reconeixement de la seva autoritat. ¿Som reconeguts per la nostra autoritat?
- A la Sagrada Escriptura qui fa la proposta dona testimoni d'aquesta pràctica a través de la seva vida. ¿Som els primers en viure les normes, les actituds... que suggerim?

Conseqüències, implicació, oferta de sentit o projecte de vida, formulació dialògica, autoritat reconeguda, testimoniatge..., en definitiva, una pedagogia no exclouen però gens caduca a l'hora de acostar-nos al debat del comportament ètic

i la seva educació.